

El temps dels públics també és una política cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 23/02/2023 - 18:00 | Última modificació: 30/06/2026 - 08:53

Aquest informe del *Cycle des Hautes Études de la Culture* (CHEC) s'inscriu en un debat que ha anat guanyant força després de la pandèmia: la necessitat de repensar la relació entre les institucions culturals i els ritmes de vida de la ciutadania. Més que preguntar-se com atreure nous públics, el document planteja una qüestió diferent: fins a quin punt la programació cultural continua responent als temps de les institucions més que no pas als temps dels seus usuaris. Aquesta perspectiva desplaça el focus des de l'oferta cap a les condicions temporals que fan possible, o dificulten, la participació cultural.

L'informe parteix d'una constatació sociològica: la sensació generalitzada d'acceleració del temps, la fragmentació de les jornades, la difuminació entre temps laboral i personal i l'augment de les desigualtats en la disponibilitat temporal modifiquen profundament la relació dels ciutadans amb la cultura. El temps es converteix així en una nova barrera d'accés, que s'afegeix a les desigualtats econòmiques, territorials o educatives. Disposar de més temps lliure no implica necessàriament dedicar-lo a activitats culturals, ja que la competència entre formes d'oci és cada vegada més intensa.

Un dels encerts del document és ampliar la noció de "temps dels públics". No es refereix únicament als horaris d'obertura dels equipaments, sinó també als diferents moments del cicle vital. Els autors remarquen que les polítiques culturals han concentrat tradicionalment els esforços en els públics escolars i en els adults actius, mentre que altres etapes de la vida, especialment la gent gran o les famílies amb infants, han rebut una atenció molt menor. Aquesta mirada temporal incorpora també les desigualtats entre grups socials i territoris.

La part central del treball recull nombroses experiències desenvolupades per teatres, museus, biblioteques i altres institucions franceses. Hi apareixen iniciatives molt diverses: avançar l'inici dels espectacles, ampliar horaris, obrir al migdia o els diumenges, crear formats breus, desenvolupar activitats nocturnes, portar la programació fora dels equipaments, organitzar serveis de transport o convertir els equipaments en espais híbrids amb funcions socials més àmplies. El fil conductor és que adaptar els ritmes de programació no significa únicament modificar horaris, sinó transformar la manera com els equipaments s'insereixen en la vida quotidiana dels habitants.

L'informe dedica una atenció especial a les biblioteques, que considera pioneres en aquesta adaptació temporal. La flexibilitat dels seus horaris, la multiplicat de serveis i la seva concepció com a espais oberts les converteixen en un model per a altres equipaments culturals. També destaca les residències artístiques de llarga durada, la coordinació territorial entre institucions o les experiències de cocreació amb els públics com a mecanismes que permeten construir relacions més sostingudes en el temps.

El document conclou formulant deu recomanacions que comparteixen una mateixa orientació. Els equipaments haurien d'esdevenir espais públics oberts, facilitar la planificació de les sortides culturals, coordinar millor les programacions a escala territorial, apropar-se als espais quotidians dels ciutadans, incorporar els diferents temps de la vida en la programació, implicar els públics des del disseny dels projectes, reforçar la cooperació entre institucions i artistes, combinar temps llargs i esdeveniments puntuals, reivindicar la cultura com un espai de desaceleració i incorporar aquests objectius als contractes programa i als sistemes d'avaluació.

"El temps dels públics en els equipaments culturals: quins nous ritmes de programació inventar?" és menys un manual sobre horaris que una invitació a considerar el temps com una infraestructura invisible de la participació cultural.

El valor principal del treball no rau tant en la novetat de cadascuna d'aquestes mesures, moltes de les quals ja formen part de les pràctiques habituals d'algunes institucions, sinó en la seva articulació sota una mateixa pregunta: què passa si el temps deixa de ser una simple variable logística i esdevé un objecte central de les polítiques culturals?

Ara bé, aquesta és també la principal limitació del document. El diagnòstic identifica amb precisió les transformacions dels ritmes socials, però tendeix a assumir que una millor adequació dels horaris, formats o serveis generarà necessàriament una ampliació dels públics. Aquesta relació apareix més intuïda que demostrada. Les desigualtats culturals no depenen només de la disponibilitat temporal, sinó també del capital cultural, les trajectòries educatives, les condicions materials i els imaginaris socials sobre què és o no és "per a mi". Adaptar els temps pot reduir alguns obstacles, però difícilment resol per si sol aquestes dimensions estructurals.

També és significativa l'absència d'una reflexió més profunda sobre els efectes d'aquestes adaptacions en les condicions de treball dels equips culturals. Obrir més hores, multiplicar formats o flexibilitzar la programació implica noves càrregues organitzatives que només s'esmenten de manera molt tangencial, malgrat que el mateix informe reconeix que els temps dels artistes i dels professionals constitueixen un debat pendent.

Malgrat aquests límits, el document ofereix una aportació rellevant perquè amplia el debat sobre els públics cap a una dimensió habitualment poc considerada. La qüestió ja no és només qui participa en la cultura, sinó en quines condicions temporals pot fer-ho. Aquesta perspectiva contribueix a entendre que la programació cultural no és només una successió d'activitats, sinó també una manera d'organitzar la relació entre les institucions culturals i la vida quotidiana de la ciutadania.

Referència

Cycle des Hautes Études de la Culture (CHEC). (2023). *Temps des publics dans les lieux culturels : quels nouveaux rythmes de programmation inventer ? Rapport du Groupe 7 de la Session 22-23 « Les temps de la culture »*. Ministère de la Culture.

[Text complet](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: públics de la cultura

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2023/temps-dels-publics>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.culture.gouv.fr/nous-connaître/organisation-du-ministère/cycle-des-hautes-etudes-de-la-culture-che-c/travaux-des-auditeurs/Par-session-annuelle/Session-22-23/temps-des-publics-dans-les-lieux-culturels-quels-nouveaux-rythmes-de-programmation-inventer2>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9204>